

وتاری شیخ

تقبله الله

أبو علي الأنباري

وەرگێڕانی

پێگەی ڕاستەڕێ

پێشکەش کراوە لە بەرواری
ڕۆژی شەممە ٨ - محرم - ١٤٣٥ بەرامبەر ١-١١- ٢٠١٤

وتارێکی

-شێخ ئەبی عەلی ئەنباری -الله تعالی لێی وەربگرێت

بەناونیشانی

بۆچی دەجەنگین؟

وەرگێڕانی

پێگەی ڕاستەڕێ

پێشکەش کراوە

لە بەرواری ڕۆژی شەممە ٨ - محرم - ١٤٣٥ بەرامبەر ١-١١- ٢٠١٤

بسم الله والحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله

پەروەردگارا حەقمان بە حەق پیشان بدە و یارمەتیمان بدە لەسەر شوێنکەوتنی، و باتڵیشمان بە باتڵ پیشان بدە و یارمەتیمان بدە لەسەر ئەوەی لێی دووربکەوینەوە، پەروەردگارا ئەوەمان فێر بکە کە سوودمان پێدەگەیەنێت و سوودبەخشمان بکە بەوەی فێرمان دەکەیت، پەروەردگارا لەوانەمان بکەیت کە کار دەکەن بە زانستەکەیان ئەی پەروەردگار زانستەکەمان بکە بە بەڵگە و حوجحە بۆمان ئەو ڕۆژەی بە دیدارت دەگەین و نەیکەیتە حوجحە بەسەرمانەوە ئەی چاکترینی بە بەزەییان، ئەی پەروەردگارم سینەم ئاسوودە و گوشاد بکە و کاروبار و هەوڵ و کۆششم بۆ ئاسان بکە و گرێی زمانم بکەرەوە و زمانم گۆیا و پاراو بکە تا لە قسە و گوفتارم تێبگەن، پەروەردگارا کردەوەکانم چاك بکە و تەنها بۆ ڕەزامەندی تۆ بێت و هیچ بەشێکی تێدا نەبێت بۆ هیچ یەکێك لە دروستکراوانت

"حیاكم الله وبیاكم" ئەی ئازا و دلێرەکان، وە داوا لە الله تعالى دەکەم یارمەتیمان بدات لەسەر ئەوەی ئەم خولە بە خێر و سەلامەت تەواو بکەین و بەهۆیەوە سوودمەندتان بکات بەڕاستی ئەو دەسەڵات و توانای بەسەر ئەمەدا هەیە

ئەم خولە پیرۆزە بە ویستی الله تعالى، لەو دەرسانە باس دەکەین کە پێم سپێردراوە لەو بابەتانەی پەیوەستە بە لایەنی **شیرکی گوێڕایەڵی کردن(شرك الطاعة)** -إن شاء الله تعالى- وە دەچینە نێو هەندێك وردەکاری پەیوەست بەم جۆرە شیرکە، چونکە ئوممەت پێوەی گیرۆدە بووە هەروەك لە ماوەیەك لە ماوەکان بە شیرکی داواکردن و پاڕانەوە گیرۆدە ببوو، پاشان ئەم جۆرە شیرکە بەجۆرێك کەمێك کەم و کاڵ بووەوە، بەڵام **ئێستاکە ئەو شیرکەی سنووری بەزاندووە لە گۆڕەپانەکە بریتیە لە شیرکی گوێڕایەڵی کردن**، لە ڕۆژانی داهاتوودا وردەکاری ئەم بابەتە باس دەکەین بە ویستی الله تعالى بە ئەندازەی ئەوەی الله عز وجل بۆمان ئاسان بکات

بەڵام سەبارەت بە باسی ئەمڕۆمان وەك پێشەکیێك بۆ سەرەتای کارەکەمان، و وەڵامدانەوەیەك بۆ ئەم پرسیارەمان **"بۆچی جیهاد کردن لە پێناو الله" ؟**

جا پشتیوان بە الله تعالى دەڵێم: لە بەڕێزتان شاراوە نییە کە ڕۆڵەکانتان و براکانتان لە ساڵی ٢٠٠٣ ـەوە و تا ئێستاش چەکیان هەڵگرتووە فەزڵ و منەتیش هەر بۆ الله ـیە -شێخ کەمێك لە

باسەکە دەوەستێت و بۆ یەکێك لە قوتابیەکانی دەڵێت-: سەبارەت بە تۆمارکردنەکە، بە ویستی الله تعالى وتارەکە تۆمار دەکەین، وە دوای ئەمە تۆمارەکانتان پێ دەدەم تاوەکو ناوەندێتی هەبێت لە کارەکەدا، چونکە منیش ئینسانم لەوانەیە هەڵە بکەم لە شتێکدا تاوەکو بەخۆمدا بچمەوە و هەروەها لەبەرئەوەش کە هەڵە ئەگەر بڵاوبووەوە ئەوا هەر بەم هەڵەییەی بڵاو دەبێتەوە بەڵام پێداچوونەوە بە تۆمارەکە دەکەین، و گوێی بۆ دەگرم، ئەوکاتە دڵنیا دەبمەوە کە ئەمەی وتومە تەواوە ئەوکاتە بە ویستی الله تعالى تۆمارەکانتان پێ دەدەم بە ئیزنی الله تعالى بەڵام هەر کەسێکیش بیەوێت هەندێك سەرنج و تێبینی بنوسێت ئەوا ئاساییە و دەتوانێت-
کەوایە ئەوانە بە درێژایی ئەم ساڵانە بۆچی جەنگاون؟

مەبەست و ئامانجی یەکەم

بەندایەتی کردن و نزیکبوونەوە لە الله تعالى:

هەروەك شاراوە نییە لێتان ئەوەیە کە جیهاد لە پێناو الله عز وجل پەرستشە و تەنانەت لە گەورەترین پەرستشەکانە، الله تعالى فەرمانی بە پێغەمبەرەکەی (ﷺ) کردووە بەم پەرستشە لەم فەرموودەیەیدا کە دەفەرموێت: (فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ) [النساء: ٨٤]، واتە: ئینجا لە پێناوی الله دا کوشتار و غەزا بکە ئەی پێغەمبەر ئەگەر بە تەنها خۆیشت بیت، تۆ هەر لە هیدایەت و ئەرکی خۆت بەرپرسیت. جا لێرەدا جەنگ کردن فەرزە لەسەر رسول الله (ﷺ)؛ وە دێینە سەر درێژەی ئەم ئایەتە بە ویستی الله تعالى، وە لە فەرموودەی (أبي هريرة - رضي الله عنه-) کە ئیمامی بوخاری -رحمه الله- گێڕاویەتیەوە، دەڵێت: پیاوێك هات بۆ لای پێغەمبەر (ﷺ)؛ وتی: ئەی پێغەمبەری خوا کارێکم پێ بڵێ کە وەك جیهاد بێت [لە پاداشتدا]، فەرمووی: (دەستم ناکەوێت). کاتێك پرسیاری لێکردووە دەربارەی کارەکە بە دڵنیاییەوە پرسیاری لێکردووە لە دەربارەی پەرستشەکان جا پێغەمبەر (ﷺ) هیچ جۆرە پەرستشێکی دەست نەکەوت لەم پرسیارەدا (کارێکم پێ بڵێ هاوشێوەی جیهاد بێت فەرمووی: دەستم ناکەوێت، فەرمووی: ئایا دەتوانیت ئەگەر موجاهید دەرچوو ئەوا بچیتە مزگەوتەکەت و ئینجا نوێژ بکەیت و ماندوو نەبیت و بە ڕۆژوو بیت و بەربانگ نەکەیتەوە، وتی: جا کێ دەتوانێت ئەمە بکات) کەواتە مەبەستی یەکەم لە جیهاد کردن لە پێناو الله: ئەوەیە کە بەندایەتییە و بەهۆیەوە نزیك دەبینەوە لە الله عز وجل، وە پێغەمبەر (ﷺ) جیهادی دەکرد لە پێناو الله

هەروەك لە جەنگی ئەحزاب كاتێك هەندێك خەڵك عوزریان دەهێنایەوە بە هۆكارانێك دەربارەی جیهاد كردن كە الله تعالى باسی كردووە: (يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ ۖ إِن يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا) [الأحزاب: ١٣] ، واتە: دەیانوت: ماڵەكانمان بەدەرەوەیە (گوایە دوژمن بەئاسانی دەتوانێت هەڵكوتێتە سەری)، لە ڕاستیدا وانییە، ماڵەكانیان بەدەرەوە نین (دوژمن ناتوانێت زەفەریان پێبەرێت)، تەنها ڕاكردنیان مەبەستە و هیچی تر.

ئەو كەسەی بەجێ دەمێنێت لە جیهاد و دەیەوێت عوزر بۆ خۆی بهێنێتەوە و دوا بكەوێت، بۆ ئەمانە) الله تعالى دەفەرموێت: (لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ) [الأحزاب: ٢١] ، واتە: بەڕاستی پەیامبەری خوا چاكترین نموونەی ڕێك وپێكی و سەرمەشقە بۆتان. پێویستە ئاماژە بكرێت بۆ ئەم ئایەتە بەتایبەت لەم شوێنەدا، بەڵام ئەگەر بە بەڵگە بیهێنینەوە لە تەواوی ئەو كارانەی بەهۆیانەوە شوێنی پێغەمبەر (ﷺ) دەكەوین ئەوا بە هەمان شێوە بەڵگەهێنانەوەكە ڕاست و دروستە، بەڵام هۆكاری دابەزینی ئەم ئایەتە ئەوە بوو كەسانێك عوزریان دەهێنایەوە جا بۆ ئەم عوزرهێنەرەوانە الله تعالى فەرمووی: (لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ)- چونكە ئەو خەندەقی هەڵدەكەند و بەردەوام دەبوو لە ئامادەبوون لەگەڵ صەحابە لە خەندەقدا، پاشان دوای ئەوە لەگەڵیان دەبوو كاتێك پاسەوانیان دەكرد، وە لەگەڵیان بوو كاتێك ڕووبەڕووی موشریكەكان بوونەوە لە لایەكی ترەوە لە خەندەقەكەدا، بە هەمان شێوە لە ساڵی نۆیەمی كۆچی كاتێك پێغەمبەر (ﷺ) دەرچوو بۆ تەبوك و كۆمەڵێك دواكەوتن لە مونافیقەكان و هەریەكەیان عوزرێكیان دەهێنایەوە جا بۆ ئەمانە الله تعالى فەرمووی: (إِلَّا تَنصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا) [التوبة: ٤٠]، واتە:ئەگەر ئێوە یارمەتی پەیامبەر نەدەن و، لەگەڵی نەچن بۆ جەنگی (تەبووك)، دڵنیابن الله یارمەتی دەدا، هەروەك چۆن یارمەتیدا، ئەو دەمە كە بێ باوەڕەكان -لە مەككە- دەریان پەڕاند و، ناچاریان كرد كۆچ بكات بۆ مەدینە و یەكێك بوو لەو دوو كەسە كاتێك هەردووكیان لەناو ئەشكەوتەكەدا بوون (كە بێ باوەڕەكان گەشتبوونە دەورووبەری ئەشكەوتەكە ئەبوبەكری هاوەڵی خەمی لێهات) پێغەمبەریش (ﷺ) دڵی دایەوە و پێی وت: خەفەت مەخۆ، دڵنیابە خوامان لەگەڵە.

كەوایە لێرەوە دەزانین كە جیهاد پەرستشێكە بەهۆیەوە بەندایەتی پێ دەكەین و نزیك دەبینەوە لە الله تعالى، ئەمە مەبەستی یەكەم بوو لە جیهاد لە پێناو الله.

سەبارەت بە ئایەتەکانی تر ئاماژەی بۆ دەکەین بەڵام زۆر ناوەستین لەسەریان، وەك فەرمووودەی الله تعالى : (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ تُنجِيكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ (١٠) تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ(١١)يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (١٢) وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ (١٣)) [الصف]، واتە: ئەی ئەو کەسانەی باوەڕتان هێناوە، دەستنیشانی بازرگانیەکتان بۆ بکەم، کە لە سزایەکی بە ئێش ڕزگارتان بکات * سەرەتا باوەڕهێنانتانە بە خوا و پێغەمبەرەکەی، ئینجا تێکۆشان و جیهاد کردن لە ڕێگەی خوادا بە سامان و گیانتان، بێگومان ئەو کارەتان چاکتر و بەفڕترە بۆتان ئەگەر بزانن و تێبگەن * ئەوسا الله لە گوناهو هەڵەکانتان خۆش دەبێت و دەتانخاتە باخەکانی بەهەشتەوە لە چەندەها ڕووبار بەژێر درەختەکانیدا تێدەپەڕێت و جاریە، هەروەها کۆشك و تەلاری خۆش و ڕازاوە و پاك و خاوێن لە باخەکانی بەهەشتی عەدندا، بەڕاستی ئا ئەوەیە سەرکەوتن و سەرفرازی و دەستکەوتی گەورە و بێسنوور * جا شتێکی تریش هەیە کە حەزی لێ دەکەن، ئەویش بەخشینی سەرکەوتنە لەلایەن الله ـەوە و کردنەوەی وڵاتان و دڵەکانە، ئەو موژدەیەش بدە بە ئیمانداران.

ئەم بازرگانیە ڕەبانییە سێ مەرجی هەیە: دەبێت لە ئیمانداران بیت بە الله لەسەر ڕێبازی ئەهلی سوننە و جەماعە و هەروەها لە ئیمانداران بیت بە رسول الله (ﷺ) ، بەڵام تەنها ئەم دوو مەرجە بەس نییە بۆ بەشداری کردن لەم بازرگانیە ڕەبانییە تاوەکو مەرجی سێیەمیش نەچێتە پاڵیان کە ئەویش بریتییە لەوەی جیهاد بکەیت لە ڕێگەی الله، جا ئەگەر ئینسان خۆی بێنێتە بەرچاو لە بەرامبەر کیتابی الله تعالى پاشان لە لای ئەم ئایەتە بوەستێت و پرسیار بکات لە خۆی کە ئایا من لەم جۆرە کەسانەم لە ئایەتەکەدا باسکراون یان نا؟ جا ئەگەر لەوانە بێت جیهاد دەکەن لە ڕێگەی الله، بە دڵنیاییەوە ئاسوودە دەبێت و سینەی گوشاد و فراوان دەبێت کە الله عز وجل بەهرەوەری کردووم بەوەی لە ئەهلی ئەم ئایەتە بووم، بەڵام ئەو کەسەی دانیشتووە -هەرچەندە باوەڕی هەبێت بە الله و پێغەمبەرەکەی- ئەوا هیچ بەشێکی نییە لەم بازرگانیە و لە دەستکەوتەکانی ئەم بازرگانیەش، **جا ئەمەش مەبەست و ئامانجی یەکەم بوو لە جیهاد لە پێناو الله.**

مەبەستی دووەم:

ئەوەیە کە ئەو موجاهیدانە خەڵکانی تر ناچار دەکەن کە تەنها بەندەی اللە عز وجل بن، چونکە اللە عز وجل دەفەرموێت: (وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ) [الذاريات: ٥٦]، واتە: بێگومان من جنۆکە و ئادەمیزادم دروست نەکردووە تەنها بۆ ئەوە نەبێت کە من بپەرستن و فەرمانبەردارم بن.

کەواتە **مەبەست و ئامانج لە دروستکردنمان ئەوەیە کە بەندەی اللە تعالی بین**، جا ئەگەر سەرنج بدەی لەو شوێنەی تیایدا دەژیت یان بڕوانیتە هەندێك لە وڵاتەکان بۆت دەردەکەوێت چەندەیان بەندەی اللە ـن و چەندەیان بەندەی شەیتانن، لێرەدا ڕۆڵی موجاهید و ڕۆڵی جیهاد دێتە پێش کە کاربکات لەسەر دەرهێنانی ئەمانە لە **بەندایەتی کردنی بەندەکان بۆ بەندایەتی کردنی اللە تعالی**، وە هەر ئەمە بوو کە هاوەڵانی پێغەمبەر (ﷺ) دەیانوت لە هەندێك لەو گفتوگۆیانەی بەڕێوەچوو لە نێوان ئەوان و فارسەکان بەر لە جەنگ، کاتێك فارسەکان پرسیاریان لێ دەکردن: ئێوە چیتان هێناوە؟ جا هاوەڵانیش یەك وتەیان دەوت: هاتووین بۆ دەرهێنانی خەڵك لە بەندایەتی کردنی بەندەکان بۆ بەندایەتی کردنی پەروەردگاری بەندەکان، کە بە دڵنیاییەوە نەهاتبوون بۆ بانگەواز بەڵکو هاتبوون بۆ جەنگ کردن چونکە ئەوان لە ڕێگەی اللە تعالی دا دەجەنگان، بە هەمان شێوە ئەم ئایەتە لە سوڕەتی (البقرة) هەروەك اللە تعالی دەفەرموێت: (يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (٢١) الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ (٢٢)) [البقرة]، واتە: ئەی خەڵکینە پەروەردگاری خۆتان بپەرستن، ئەو زاتەی کە ئێوە و پێشینانی ئێوەشی بەدی هێناوە، بۆ ئەوەی ڕێبازی خواناسی و تەقوا و پارێزکاری بگرنە بەر * هەر ئەو زاتە زەوی کردووە بە فەرش و جێگای نیشتەجێ بوون و ژیان بۆتان، ئاسمانی وەکو سەقفێك بەسەرتانەوە ڕاگیر کردووە، لە ئاسمانەوە ئاوی بۆ باراندوون، جا بەهۆیەوە جۆرەها بەرهەمی (درەخت و گژوگیای) بەدەرهێناوە تا ببێتە ڕزق و ڕۆزی بۆتان، کەواتە شەریك و هاوتا بۆ اللە بڕیار مەدەن، کە خۆشتان دەزانن پەرستراو دەبێت بەدیهێنەر بێت.

کەوایە فەرمانمان پێکراوە بە بەندایەتی کردن بۆ اللە عز وجل وەك مەبەستێك لە دروستکردنەکەمان، پاشان دوای ئەوەی اللە عز وجل هۆکارەکانی عیبادەتی بۆ ئاسان کردین

دەفەرمویێت (فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا)، جا کاتێك کەسانێکمان بینی هاوبەش بڕیار دەدەن بۆ الله ئەوا ڕۆڵی جیهاد دێتە پێش، بەوەی ئەوانە قەدەغە بکەین لەو هاوبەش بڕیاردانە بۆ الله تعالی، لەوانەیە هەندێك سەرنج بێتە هزر و بیر، چۆن ئەم بابەتە دەبەستینەوە بە فەرموودەی الله تعالی (لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ) [البقرة: ٢٥٦]، وە بە فەرموودەی الله تعالی (لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ) [الكافرون: ٦] ئەم بابەتە وردەکاری و درێژەی پێدەدەین بە ئیزنی الله تعالی کاتێك باسی پایەی یەکەم دەکەین لە پایەکانی دیموکراسی کە بریتییە لە ئازادی بیروباوەڕ، لەو کاتەدا -ئەگەر الله عز وجل بۆمانی ئاسان کرد- درێژە دەدەین بە باسی ئەم ئایەتانە و چۆنیش خەڵکی ناچار دەکەین بەوەی بەندەی الله عز وجل بن، وە لەمەشدا - هەروەك دەزانن- ئایەتەکە ئاشکرا و ڕوونە و لەبەردەم چاوانە کە فەزڵ و منەتیش بۆ الله ـیە، براکانتان کاتێك دەستیان بە جیهاد کرد و الله تعالی دەسەڵاتدار و پایەداری کردن لە زەویدا، کاریان کرد لەسەر ئەوەی خەڵك بکەن بە بەندەی الله عز وجل، جا ڕێڕەوی کارەکەیان دوای پایەداری و تەمکین ئەوە بوو کە هیچ شوێنێك بۆ شیرك جێنەهێڵن شیرکی تیادا بڕیار بدرێت بۆ الله عز وجل، وە لێرەوە دەستپێشخەری کرا بۆ لابردن و نەهێشتنی شوێنە شیرکییەکان، جا ئەگەر بینا کردن بێت لەسەر گۆڕی پیاوچاکان یان مەزارگەکان یان بینا کردن لەسەر گۆڕی پێغەمبەران - کە پێیان وایە گۆڕی پێغەمبەرانن- ؛ چونکە تاکە گۆڕی ناسراو بریتییە لە گۆڕی پێغەمبەر (ﷺ) ، بەڵام سەبارەت بە پێغەمبەرەکانی تر گۆڕی هیچ یەکێکیان نەزانراوە، ئەمانە تەنها بۆچوونن ئەگەرچی ڕاستیش بن.

کەوایە لە ڕێگەی جیهاد بوو الله عز وجل دەسەڵاتداری کردن بۆ ئەوەی بتوانن شوێنە شیرکییەکان نەهێڵن، وە بەدڵنیاییەوە شتێك هەیە لە دەروونی هەر یەکێکتان، ئەویش ئەوەیە چۆن ئەو شوێنانە نەهێڵین کە شیرکی تیادا بڕیار دەدرێت بۆ الله عز وجل ؟! **وە ئەم مەبەست و ئامانجە پێی ناگەیت تەنها بە جیهاد نەبێت**، بەڵام شتێکی تر لە ناچارکردنی خەڵك لەسەر بە تەنها بەندایەتی کردنی الله تعالی: بریتییە لەوەی ئەو شوێنانەی شیرکی تیادا وەك میرات بەجێدەمێنێت وەردەگیرێت نەهێڵدران -ولله الفضل والمنة- وەك تەکیەکان و حوسەینیەکان و پەیمانگاکان و زانکۆکان ئەوانەی تیایاندا قانونی دەستکرد دەخوێنرێت و هاوشێوەکانی ئەمانەش، کەواتە بە جیهاد شوێنە شیرکییەکان لەناودەبرێن و بە جیهادیش شوێنەکانی فێربوونی شیرك ناهێڵدرێن، وە بە جیهاد ئەو کەسانە لادەبرێن کە خەڵك فێری شیرك دەکەن

بۆیە هیچ یەکێکیان نابینیت ئاشکرا و دیار بێت لە خاکی ئیسلام، **کەوابوو مەبەستی دووەم بریتی بوو لە ناچارکردنی خەڵك لەسەر ئەوەی بەندەی الله عز وجل بن.**

مەبەست و ئامانجی سێیەم

نەهێشتنی فیتنە:

لە جیهاد لە ڕێگەی الله دا: فەرموودەی الله تعالی: (وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنِ انتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ) [الأنفال: ٣٩] واتە:ئێوەش ئەی ئیماندااران دژ بە کافر و خوانەناسان بجەنگن تا فیتنە و شیرك نەمێنێت و دین و فەرمانبەرداریش هەر هەمووی بۆ الله بێت، جا ئەگەر بێ باوەڕان کۆڵ بدەن و وازبهێنن، ئەوە با بزانن بەڕاستی الله بینایە بە هەموو ئەو کار وکردەوانەی کە دەیکەن.

کەوایە مەبەستی سێیەم: ئەوەیە کە چەك هەڵبگریت برای بەڕێزم، وە ئامانجت لە چەك هەڵگرتنەکە نەهێشتنی فیتنە بێت، ئەم فیتنەیەش لاناچێت تەنها بە جەنگ بەرپاکردن نەبێت، سەبارەت بە واتای فیتنە لەم ئایەتەدا ئیمامی ئەحمەد -رحمه الله- دەڵێت (**فیتنە: واتە شیرك**) بەڵام بە دڵنیاییەوە شاراوە نییە لێتان کە لە زمانی عەرەبدا شیرك لە واتاکانی فیتنە نییە لە هیچ حاڵەتێکدا، بەڵکو واتای فیتنە بریتییە لە تاقیکردنەوە و پاك و جیاکردنەوە و تووش بوون بە بەڵا و ناخۆشی، ئەمانە واتاکانی فیتنەن، کەواتە چۆن ئیمامی ئەحمەد -رحمه الله- لە دەربارەی (وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ) **دەڵێت تاوەکو شیرك نەمێنێت؟ چونکە واتای پێنجەم لە واتاکانی فیتنە بریتییە لە ئینسان خستنە بەردەم ئەشکەنجە و سزادان بۆ ئەوەی ناچار ببێت واز لە دینەکەی بهێنێت،** وە بەڵگەش لەسەر ئەمە لە کیتابی الله عز وجل (يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ) [الذاريات: ١٣]، وە واتای (یفتنون) : مەبەست لە دوچار بوونە، کەواتە لە واتاکانی فیتنە بریتییە لە پیشاندان و خستنەڕووی شتێك بۆ شتێك، بەڵام بەڵگە لەسەر ئەوەی کە واتای فیتنە ئەوەیە موسڵمان سزا و ئازار بدرێت تاوەکو ناچار بکرێت پاشگەز بێتەوە لە دینەکەی ئەوا ئەم فەرموودەیەی الله تعالى ـیە: (إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا) [البروج: ١٠] وە تۆ دەزانیت کە لە ڕێگای فیتنەوە دەهاتن بۆ ئەو کەسانەی باوەڕیان بە الله عز وجل هێناوە و دەیانخستنە پێش ئاگرەکە لە خەندەقەکەدا جا ئەگەر پێداگر بووایە لەسەر دینەکەی ئەوا دەیانخستە ناو ئاگرەکەوە، وە ئەگەر پاشگەز بووبایەوە ئەوا وازیان لێ دەهێنا و بەرەڵایان

دەکرد، کەوابوو مانای فیتنە: ئینسان خستنە بەردەم ئەشکەنجەیە بۆ وازهێنان لە دینەکەی، بۆیە مەبەست لە جەنگ کردن: ئەوەیە کە شوێنەکانی ئازار و ئەشکەنجەدان دابخرێن کە تیایاندا موسڵمان فشار و ئازاری دەخرێتە سەر بۆ وازهێنان لە دینەکەی، کە مەبەستم لەمە بەندیخانە و زیندانەکانە لە وڵاتانی تاغوتان، هەروەك دەزانن هەندێك لە بەندیخانەکان ناوبانگی دەرکردووە -پەنا بە الله- وەك بەندیخانەی (أبي غريب) و بەندیخانەی (مثنى) و بەندیخانەی (مغرام) و بەندیخانەی گوانتانامۆ، ئەمانە بوونەتە ناوانێکی بەناوبانگ، وەك ئاشکراشە کە زیندانییەکان لەم بەندیخانانەدا تەنها موسڵمانانن، بەڵام ڕافیضە بەشی تایبەتیان هەیە لە بەندیخانەکانی ئەمریکا، **کەواتە مەبەست لە جەنگ کردن ئەوەیە کە ئەم بەندیخانانە دابخرێن** و هەر لەبەر ئەمەش بوو کاتێك گەنجەکان دەستیان کرد بە چەك هەڵگرتن بە فەزڵ و منەتی الله تعالى، وە دوای ئەوەی بۆ ماوەی چەندین ساڵ بەردەوام بوون لە جیهاد لە چوارچێوەی ئەو کارو و چالاکیانەی پێی هەڵدەستان، ئەوە بوو کە ئەمە بکەنە بەشێك لە خەمیان چۆن ئەوانە ئازاد بکەین کە پێغەمبەر (ﷺ) ناوی هێناون بە: العاني (فكوا العاني) -رواه البخاري- بەڵام لە ڕێگای جەنگ کردن (وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ) [الأنفال: ٣٩] بۆیە بەندیخانەکان بە جەنگ بەرپاکردن دادەخرێن و هەر ئەمەش بوو بە چاوی خۆمان بینیمان لە وڵاتەکەمان و فەزڵ و منەتیش هەر بۆ الله ـیە، هەر لە سەردەمی شێخ ئەبی موصعەب داواکارم لە الله تعالى لە پلە بەرزەکانی بەهەشت وەریبگرێت، لە پێشینەی کارەکانی بوو لە گرنگیدانی بە جیهاد، کە ڕێگایەك بدۆزێتەوە بۆ گەیشتن بەم بەندیخانانە بە جەنگ کردن تاوەکو ئەم چەوساوانە دەربهێنێت لەم بەندیخانانە، هەروەك ئەو چالاکیانەتان بینی بۆ سەر بەندیخانەکان و لە چەند کاتژمێرێکی کەمدا الله تعالى منەتی کرد بەسەر هەزارانیان و دەرچوون لە کاتێکی کورتدا کە ئێستاش ئەوان ناودەبەرێن بە: ئازادەکان چونکە لە بەندیخانە ڕزگاریان بوو.

ئەمە ئەو چارەسەریە کە الله عز وجل دایناوە بۆ قەدەغەکردنی ئەم جۆرە خەڵکانە لەوەی ئەشکەنجەمان بدەن بۆ ئەوەی وازبهێنین لە دینەکەمان، کێشەکە لە کوێیە لەم ناوچانەدا؟ کاتێك ئەوانە یەکێك دەستگیر دەکەن لەوانەی پابەندن بە دینەکەیان لە ئەهلی سوننە و جەماعە، پاشان ناچاری دەکەن بۆ ئەوەی واز لە دینەکەی بێنێت، ئەمە کارەساتە، -بە ئەشکەنجەدان- لەسەر ئەوەی واز لە دینەکەت بهێنیت، وە کێشەیەکی تریش ئەوەیە ئەو

کەسەی گوێبیستی ئەو شتانە دەبێت کە ئەنجامدراوە بەرامبەر ئەوانە لە بەندیخانەکاندا، دەبینیت دەست دەکات بە پاشگەزبوونەوە لە زۆرێك لە دینەکەی لە ترسی ئەوەی دەستگیر بکرێت و بخرێتە بەندیخانەوە، پاشان دوای ئەمە ئازار و ئەشکەنجە بدرێت هاوشێوەی ئەوەی بەسەر فلان و فلان و فلان دا هات، بۆیە ئەوەی لەناو بەندیخانەیە فشار و ئازاری زۆری دەخرێتە سەر بۆ وازهێنان لە دینەکەی، ئەوەش کە لە دەرەوەی بەندیخانەیە - لە ترسی ئەوەی ئەو شتانەی بەسەردا نەیەت هەروەك بەسەر ئەواندا هات- دەست دەکات بە پاشگەزبوونەوە لە زۆرێك لە دینەکەی، لێرەوە شیرك دروست دەبێت و پەرە دەسێنێت پەنا بە الله، کاتێك پابەندەکان پاشگەز ببنەوە، ئەوا کەسانی تر زۆر زیاتر، کەوابوو لێرەوە ئیمام ئەحمەد لە دەربارەی فەرموودەی الله تعالى (وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ) [الأنفال: ٣٩] فەرمووی: (**حتى لا يكون شرك**)، وە ئەم ئایەتانەش کاتێك لێیان ورد دەبیتەوە لە بەندیخانەدا ئەوا هەستی پێ دەکەیت، هەروەك دەستەیەك دەرکەوتن لە بەندیخانەکانی تاغوتاندا ناسراون بە پاشگەزبووەوەکان و هەندێك پاشگەزبوونەوەیان نووسی؛ واتە پاشگەزبوونەوە لەوەی لەسەری بوون لە دیندا، وە ناوانێکی ناسراو هەن کاتێك جیهادیان کرد لە ئەفغانستانە و جیهادیان کرد لە یەمەن و بەڵام کاتێك دەستگیرکران و بە ئەشکەنجەدان لەسەریان توندکرا، پاشگەزبوونەوە لەو ڕێبازەی لەسەری بوون، وە دەستیان کرد بە بڵاوکردنەوەی پاشگەزبوونەوەکان بەوەی ئەم تاغوتانە لەسەر ڕاستی و دروستیین، وە ئێوە هەڵەن جا بەمەش بوون بوونە فیتنە بۆ خۆیان پاشان -بوونە فیتنەیەك بۆ ئەوانەی لە دەرەوەی بەندیخانەن- پەنا بە الله.

ئەمە ئاین و بەرنامەی الله ـیە عز وجل، **جا هەر کەسێك دەیەوێت فەرمانی الله تعالى بزانێت بۆ داخستنی ئەم بەندیخانانە ئەوا تاکە چارەسەر بریتییە لە (وَقَاتِلُوهُمْ)**، بەڵام جێگرەوە، هەر کەسێك فەرمانی الله عز وجل پشتگوێ بخات و پابەندی ئەم ئایەتە پیرۆزە نەبێت، نموونەی ئەوانە بە چارەسەرانێك دێن کە جێگرەوەن، هەروەك لە وڵاتەکەماندا هەندێك جێگرەوەمان بینی بۆ فەرمانی الله عز وجل کە بریتیین لە خۆپیشاندانەکان و نکوڵی کردن و ئیدانەکردن و گریان و ناڵە لە کەناڵە ئاسمانیەکان، ئەمانە گشتیان جێگرەوەن لە دەربارەی فەرموودەی الله عز وجل: (وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ).

کاتێك بەراورد دەکەیت لە نێوان خەڵکانێك کە وەڵامی فەرمانی الله عز وجل ـیان داوەتەوە و

خەڵکانێکیش کە بە جێگرەوەکان هاتوونەتە پێش، ئەوا جیاوازییەکە دەبینیت لە نێوانیاندا: ئەوانە الله عز وجل کردوونی بە هۆکارێك بۆ ئازادکردنی هەزاران زیندانی لە بەندیخانەدا، بەڵام ئەوانەی تر ناتوانن خۆشیان بپارێزن، بەڵکو هێزی دەسەڵات دەچێتە ناوەڕاستی خۆپیشاندەران پاشان کێی بوێت دەستگیری دەکات، ئینجا دەیانخەنە نێو بەندیخانەکان و ماددەی ٤ لە چاوەڕوانیانە [کە لە دوو بەند پێکهاتووە و لەم ڕێگەیەوە سزاکان دەرکراوە:

بەندی یەکەم: بە لە سێدارەدان سزا دەدرێت ئەو کەسەی خودی خۆی یان هاوبەش بێت لە ئەنجامدانی کارە ئیرهابییەکان، وە هاندەر و پیلاندانەر و دابینکاری سەرچاوە داراییەکە و هەر کەسێکیش ڕێخۆش بکات بۆ ئیرهابییەکان لە هەڵسان بە ئەنجامدانی تاوان وەك بکەرێکی ڕاستەقینە

بەڵام بەندی دووەم باس لە سزادان دەکات بە زیندانی کردنی هەتا هەتایی بۆ هەر کەسێك بە ئەنقەست هەر کارێکی تاوانکاری بشارێتەوە یان کەسێکی ئیرهابی بشارێتەوە]، کەوایە نەیتوانی خودی خۆی بپارێزێت و ناشتوانێت بۆچی؟ چونکە چارەسەرێکی هێناوە جیاواز لە چارەسەری الله عز وجل، ئەگەر دەست بگرێت بەو چارەسەرەی کە الله عز وجل فەرمانمان پێ دەکات بە دەستگرتنی - ئەم کۆمەڵەیە ئەگەر وەڵام بدەنەوە- بە ئیزنی الله، الله دەیانکات بە هۆکارێك لە کردنەوەی ئەو بەندیخانانە و ڕاگرتنی ئەشکەنجەکان لەم بەندیخانانە، کەوابوو چارەسەرێکی شەرعی هەیە لە لایەك و لە لایەکی تریش جێگرەوە هەن بۆ چارەسەرە شەرعییەکە، بۆ ماوەی دوو ساڵ دوای نوستن لە شەقام و شۆستەکان و ئارامگرتن لەسەر گەرمای هاوین و سەرمای زستان، خۆپیشاندانەکان کۆتایی هات بە هیچ چونکە -الله تعالی- کێشەکان دەزانێت و چارەسەری ئەو کێشانەش دەزانێت بۆیە ناکرێت دەستەیەك جێگرەوە بهێنن بۆ ئەو چارەسەرەی الله عز وجل دایناوە و پاشانیش سەرکەوتوو بن لە هەوڵ و کۆششەکەیان یان کۆتایی بێت بە جۆرە ئەنجامێك کە الله تعالی پێی ڕازییە، **کەواتە ئەمە مەبەستی سێیەمە لە جیهاد کردن لە ڕێگای الله و کارەکەش (واتە شکاندنی بەندیخانەکان)** ڕوویداوە و هاتووەتەجێ، وە فەزڵ و منەتیش هەر بۆ الله ـیە.

مەبەست و ئامانجی چوارەم

وشە و ئاینی الله بەرز و بڵندترین بێت:

لە هەمان ئایەتدایە (وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ)، **کەواتە مەبەستی چوارەم لە هەڵگرتنی چەك و جیهاد کردن لە پێناو الله دا: بریتییە لەوەی وشە و ئاینی الله بەرز و بڵندترین بێت،** بۆیە ڕازی نابین بە هیچ وشە و بەرنامەیەك هاوسەنگ بێت لەگەڵ وشەی الله جا چ بگات بەوەی ڕازی بین کە بەرنامە و وشەی هیچ یەکێك لەسەرووی وتەی الله تعالی ـەوە بێت، (وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ)، **واتە ٩٩% بۆ الله بێت و ١% بۆ جگە لە الله بێت ئەوا جەنگەکە بەردەوام دەبێت،** جا هەر کەسێك دەست بگرێت بە فەرمانی الله عز وجل ئەوا الله تعالی ئەو مەبەست و ئامانجەی بۆ دەهێنێتە دی کە لەم ئایەتەدا باسی کردووە (وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ)، جا ئەگەر وەڵامی فەرمانی الله عز وجل ـمان دایەوە بە دڵنیاییەوە ئەم ئەنجامە دێتەدی بە ئیزنی الله تعالی، بۆیە **تاکە چارەسەر بۆ حوکم کردن بە شەرعی الله عز وجل: جەنگ کردنە،** هەر کەسێك پشت بکات لە جەنگ و بە جێگرەوەکان بێتە پێش پەنا بە الله عز وجل لەوەی الله شتێك بهێنێتە دی لەسەر دەستی، چونکە ئەگەر جێگرەوەیەك هەبوایە لەبری جەنگ کردن بۆ حوکم کردن بە شەرعی الله عز وجل ئەوا الله تعالی و پێغەمبەرەکەی (ﷺ) ڕوونیان دەکردەوە، وە بەهۆی ئەوەی قورئان و سوننەت تەنها ئەم تاك هۆکارەیان باس کردووە، بۆیە بە هەموو موسڵمانان دەڵێین: هیچ بوارێکتان لەبەردەم دا نییە ئەگەر بتانەوێت حوکم بکەن بە شەرعی الله عز وجل جگە لە جەنگ کردن، بە هەمان شێوە دەڵێم هەروەك لە بەندیخانەدا وتم، بەڕاستی کەسانێك لەوانەی لەسەر ئیسلام هەژمار کراون ڕەتی دەکەنەوە دەست بگرن بە فەرمانی الله عز وجل (وَقَاتِلُوهُمْ)، جا بە جێگرەوەکان دێن و جێگرەوەکەش لە لای ئەفلاتون پەنا بە الله نەك لە لای محمد (ﷺ) ؛ ، جێگرەوەکە لە دیموکراسی دایە، جێگرەوەکە لە هەڵبژاردنەکان دایە، جێگرەوەکە لە پەرلەمانەکان دایە، جێگرەوەکە لە دەنگدان لەسەر دەستور دایە، هەر بۆیەش دەبینی ئەم جۆرە کەسانە لە زەلیلترینی خەڵکین ناتوانێت خۆی بپارێزێت جا چ بگات بەوەی حوکم بکات بە شەرعی الله عز وجل، بۆیە نە دیموکراسی هۆکار و ڕێگەچارەیە بۆ حوکم کردن بە شەرعی الله تعالی، وە نە هەڵبژاردنەکان ڕێگەچارەیە بۆ حوکم کردن بە شەرعی الله

تعالى، وە نە پەرلەمانەكان ڕێگەچارەیە بۆ حوكم كردن بە شەرعى الله تعالى، وە كاتێك لە دەربارەى ئەم بابەتانە دەدوێین لە كاتى خۆیاندا بە ویستى الله تعالى بە فراوانى و وردەكارى باسیان دەكەین، بەڵام هەر بە خێرایى دەڵێم: ئێوە دەزانن كە لە بانگخوازانى دیموكراسى لە سەرەتاى باسەكە بریتى بوو لە حیزبى ناسراو بە حیزبى ئیسلامى عێراقى، بەڵام لە وتارەكاندا -ئەگەر الله عز وجل تەمەنى دام- ئەوا تەنها وشەى حیزبى عێراقى بەكاردەهێنم ئەوكاتە دەزانرێت كە مەبەستم حیزبى ئیسلامى عێراقییە چونكە وشەى ئیسلامى بۆیان زیادە جا بۆیە لە پێشترە كە دەربارەیان بوترێت حیزبى عێراقى، حاڵیان وەك حاڵى حیزبى شوعییە، حاڵیان وەك حاڵى حیزبەكانى ترە لە گۆڕەپانەكە، ئەوانە بانگخوازانى دیموكراسیین، ئەوانە شوێنكەوتووانى ئەفلاتونن نەك شوێنكەوتووانى پێغەمبەر (ﷺ) ؛ چونكە الله عز وجل بە موسڵمانانى فەرمووە (وَقَاتِلُوهُمْ) ئەگەر بیانەوێت حوكم بكەن بە شەرعى الله بەڵام ئەوانە هیچ یەكێكیان چەكێكى نییە لە ماڵەكەى جا چ بگات بەوەى چەك هەڵبگرێت بۆ ئەوەى بجەنگێت لە دژى دوژمنانى الله عز وجل، بڕۆ بۆ ماڵى هەر كامێكیان كە دەتەوێت نابینیت خاوەنى گوللـەیەكیش بێت لە ماڵەكەیدا، جا چۆن دینى الله عز وجل سەردەخەیت لە كاتێكدا چەكێكت نییە بەرگرى پێ لە خۆت بكەیت، وە هەندێك لە سەرانیان دەبینیت -پەنا بە الله- سوكایەتییان پێ دەكرێت لەسەر دەستى سەربازە نێر و مێیەكان لە سوپاى ئەمریكى .. سەربازێكى مێینە پێیەكانى لەسەر سەرى (محسن عبد الحمید) دانا بۆ ماوەى چارێگە سەعاتێك و نەیتوانى بەرگرى لەخۆى بكات.. تۆ ناتوانیت بەرگرى لە خۆت بكەیت جا چۆن بەرگرى لە دینى الله عز وجل دەكەیت؟! بۆچى؟ چونكە فەرمانى الله عز وجل (وَقَاتِلُوهُمْ) ـیان واز لێهێناوە و بە جێگرەوەى ئەفلاتونى هاتونەتە پێش: دیموكراسى و پەرلەمان و هەڵبژاردن و هاوشێوەكانیان، وە ئەم جۆرە خەڵكە هەرووەك دەزانن -كاتێك باسى ئیخوانى میصرِ دەكەین ئەوا بە فراوانى و بەدرێژى لە بابەتەكە دەدوێین- لە ساڵى ١٩٥٠ ـەوە تا ئەم ڕۆژەمان لە هەموو پەرلەمانێكدا دەیانبینیت كە ڕكابەرى دەكەن لەگەڵ عەلمانییەكان و ڕكابەرى كافران دەكەن بۆ گەیشتن بە پۆستى دەسەڵات و موسڵمانانیش هەڵدەخەڵەتێنن بەوەى ئێمە لە داهاتوو حوكمى الله عز وجل جێبەجێ دەكەین لەژێر گومەزى پەرلەمان، پەنا بە الله لەوەى دینى الله عز وجل جێبەجێ بكرێت لەژێر ئەم گومەزانە؛ چونكە هیچ جەنگ كردنێك نییە لە ژێر ئەم گومەزانە و بەڵكو جەنگ كردن لە دەرەوەى ئەم گومەزانەیە بۆ

خاوەنی ئەم گومەزانە، کەواتە جێگرەوەکان هیچ ئەنجامێکی نابێت چونکە -الله عز وجل- هەر خۆی ئاگادارە بە هەموو پەنهان و شاراوەکان و هەر ئەویشە لە کارزان و کارجوان و بەئاگایە بە کاروباری بەندەکانی، خۆ ئەگەر دیموکراسی خێری تیا بوایە بۆمان ئەوا بە فەرموودەیەك، بە ئایەتێك یان هاوشێوەی ئەمانە ئاماژەی بۆ دەکرد، بەڵام فەرمانی الله عز وجل (وَقَاتِلُوهُمْ) وازلێبێنین و فەرموودەی پێغەمبەر (ﷺ) پشتگوێ بخەین؛ (أمرت أن أقاتل الناس حتى يشهدوا أن لا إله إلا الله ، وأن محمدا رسول الله ، ويقيموا الصلاة ، ويؤتوا الزكاة ، فإذا فعلوا ذلك ، عصموا مني دماءهم وأموالهم ، إلا بحق الإسلام ، وحسابهم على الله تعالى) رواه البخاري ومسلم، واتە: فەرمانم پێکراوە بجەنگم لەگەڵ خەڵکی تاوەکو شایەدی دەدەن بەوەی هیچ پەرستراوێك نییە بە حەق جگە لە الله، وە محمد پێغەمبەری الله ـیە، وە نوێژ ئەنجام بدەن، و زەکات بدەن، جا ئەگەر ئەمانەیان ئەنجامدا، ئەوا خوێنیان و ماڵ و سامانیان حەرام و پارێزراو دەبێت لێم تەنها بە مافی ئیسلام نەبێت، وە لێپرسینەوەشیان لەسەر الله تعالى ـیە.

واز لە فەرمانی الله (وَقَاتِلُوهُمْ) و لە فەرمانی پێغەمبەر (ﷺ) (أمرت) بهێنین پاشان پەنا ببەین بۆ ئاشتی و ئاشتەوایی و بە جێگرەوەی ئەفلاتونی بێینە پێش..! پاشان بە خۆیان پێدەکەنن و دەڵێن دەمانەوێت حوکم بە دین و شەرعی الله عز وجل بکەین لە ڕێگەی پەرلەمان! ئەمە نە دینمانە و نە ڕێبازی پێغەمبەرمانە (ﷺ).

مەبەست و ئامانجی پێنجەم

ڕزگارکردنی چەوساوەکان

مەبەستێکی تر لە جەنگان لە ڕێگەی الله بریتییە لەوەی لەم فەرموودەیەی الله تعالى هاتووە (وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَٰذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا) [النساء: ٧٥]، واتە: (ئەی ئیمانداران) ئەوە چیتانە و بۆچی ناجەنگن لە پێناوی ڕەزامەندی الله و ڕزگارکردنی لاوازکراو و چەوساوەکان، لەو پیاوان و ئافرەتان و منداڵانەی کە دەڵێن: پەروەردگارا تۆ ڕزگارمان بکە لەم شارەی کە خەڵکەکەی ستەمکارن و لەلایەن خۆتەوە پشتیوان و یارمەتیدەرێکمان بۆ ساز بکە.

کەوابوو الله عز وجل فەرمانمان پێدەکات بجەنگین لە پێناوی ئەودا تاوەکو ببینە هۆکارێك لە

ڕزگارکردنی ئەم چەوساوانە لە سەرتاسەری زەوی، بەڵام چۆنیەتی ڕزگارکردن: ئەگەر دەستمان گرت بە فەرمانی الله عز وجل (وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُون) واتە: بجەنگن، ئەگەر دەستمان گرت بە فەرمانی الله عز وجل و جەنگایین، دەشێت ببینە هۆکارێك لە ئاسانکردنی ڕێگا بۆ ئەم چەوساوانە بۆ ئەوەی بێنە لامان، وە ئەمەش ڕوویدا -ولله الفضل والمنة- هەروەك ڕوویدابوو لە سەردەمی پێغەمبەر (ﷺ) ، کاتێك دەستی کرد بە جەنگ و الله عز وجل پایەداری کرد لە زەوی، چەوساوەکان لە موسڵمانان لە هەموو شوێنەکانی جەزیرەوە (جەزیرەی عەرەب) دەستیان کرد بە کۆچ کردن بۆ شاری پێغەمبەر (ﷺ) ، بە هەمان شێوە حاڵی ئێستامان، کاتێك جەنگەکە دەستی پێکرد -ولله الفضل والمنة- چەوساوەکان لەوانەی پابەندن بە دین لە وڵاتانی موسڵماناندا دەستیان کرد بە کۆچ کردن بۆ لامان، کەوایە جەنگ بەرپاکردن.. یان ئەوەتا دەبینە هۆکارێك لە ئاسانکردنی ڕێگا بۆ ئەوانە تاوەکو الله عز وجل بمانکاتە هۆکارێك بۆ ڕزگارکردنیان، یاخود ئەگەر واز لە جەنگ بێنین بە دڵنیاییەوە هیچ کەسێك کۆچ ناکات بۆ لامان و نایەتە لامان، **ئەمە ڕێگەچارەی یەکەم**

ڕێگەچارەی دووەم: ئەوەیە بجەنگین لەگەڵ ئەو تاغوتە ستەمکارانەی ستەم لە چەوساوەکان دەکەن لە موسڵمانان لەسەر زەوی پاشان ناچاریان بکەین بە هاتنە نێو ئیسلام جا بەمەش زیان و خراپەیان دووردەکەوێتەوە لە چەوساوەکان لەسەر زەویدا، وە هەر ئەمەش بوو ڕوویدا لە سەردەمی پێغەمبەر (ﷺ) ، کاتێك مەککە فەتح کرا -الله تعالى شکۆداری بکات- چونکە چەوساوەکان لە مەککەدا لە ناوەوەی بوون بەڵام دوای فەتح ئازاد و ڕزگاربوون -ولله الفضل والمنة-، فەرموودەی عبد الله بن عباس -رضي الله عنه- کە دەڵێت: (من لە چەوساوەکان بوو و دایکیشم -بەهەمان شێوە- لە چەوساوەکان بوو لەناو ئافرەتاندا) - فی البخاری بمعناه-، کەوابوو دەجەنگین تاوەکو ئەوانە ناچار بکرێن موسڵمان ببن جا ئەگەر هاتنە ناو ئیسلام ئەوا خراپە و زیانیان بە دوور دەبێت لە چەوساوەکان لە موسڵمانان لە ناوچەکانیاندا

وە ڕێگەچارەی سێیەم: ئەوەیە کە بجەنگیت تاوەکو ئەوانە دەربهێنیت و ببیتە هۆکارێك لە ڕزگارکردنی چەوساوەکان لە موسڵمانان، وە ئەمەش ڕوویدا لەم ویلایەتە پیرۆزە داواکارم لە الله تعالى ئاگاداری بێت و بیپارێزێت و لەگەڵ خەڵکەکەشی و بۆمان تەواو بکات بە چاکەکان، جا کاتێك جەنگەکە دەستی پێکرد و ستەمکارانیش ئێمە و ئێوەیان دەچەوساندەوە،

وە زۆر چیرۆك و نموونەم گوێ لێ بوو كە ئەوانە چیيان بە خەڵكی ئەم ویلایەتە دەكرد، وە بە هەمان شێوە تەواوی شارەكانی تریش.. كار گەیشتبوو بەوەی هەروەك پیاوێكی بە ساڵاچوو بە منی وت: واللە هەرچەندە هیوابڕاو ببووین و یەكێك لەوان هێرشی دەكردە سەر ناموسم كەچی نەمدەتوانی هیچ شتێك بكەم، وە پیاوێكی تر پێی وتم: سەربازەكە دێت و لە دەرگای ماڵەكەمان دەدات لە كاتژمێر دووی دوای نیوەشەو و جا دەرچووم ئینجا كاتێك منی بینی وتی: ئەگەر هەندێك حەبتان هەبێ بۆ سەرئێشە چونكە بەڕاستی دەناڵێنم بەهۆیەوە، وە وتی من دەزانم كە شتەكە درۆیە و بەڵكو لە دەرگای دا تاوەكو ئافرەتێك دەرگاكەی لێ بكاتەوە لەوكاتەی شەودا، كەوابوو ستەمكاران ئەهلی سوننە دەچەوسێننەوە، بەڵام بە جەنگ -ولله الفضل والمنة- الله عز وجل لایان دەبات و دووریان دەخاتەوە جا موجاهیدان هۆكارێك بوون لە ڕزگاركردنی ئەم چەوساوانە لە دەست ئەو ستەمكارانە، بۆیە مەبەست و ئامانج لە جەنگ بەرپاكردن (وَمَا لَكُمْ لاَ تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا) [النساء: ٧٥] ئەمەش مەبەستێك بوو، وە مەبەستێكی تر هەیە: دەجەنگین، چونكە بە جەنگ كردن الله عز وجل زەبر و خراپەی كافران لە ئێمە و لە موسڵمانان دوور دەخاتەوە بەڵگەش لەسەر ئەمە لەم فەرموودەیەی الله تعالى ـیە (فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لاَ تُكَلَّفُ إِلاَّ نَفْسَكَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَن يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلاً (٨٤) مَّن يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُن لَّهُ نَصِيبٌ مِّنْهَا وَمَن يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُن لَّهُ كِفْلٌ مِّنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيتًا (٨٥)) [النساء]، واتە: (ئەی پێغەمبەر (ﷺ)) بجەنگە لە پێناوی الله دا، چونكە ئەو ئەركە هەر لە سەرشانی خۆتە، (واتە: هەتا ئەگەر تەنها خۆیشت بیت)، هەروەها هانی ئیماندارانیش بدە (بۆ بەشداری لە جەنگەكاندا) ئومێدە خوای گەورە هێز لە بێ باوەڕان بسێنێتەوە و بەریان بگرێت و زاڵتان بكات بەسەریاندا، وە هێز و هەڵمەتی الله لەوان سەختترە لە جەنگدا و لە سزا و تۆڵەیشدا توندتر و تیژترە.

ئیمام جەصاص -رحمه الله- لە تەفسیرەكەیدا دەڵێت: (الله تعالى فەرمانی كردووە بە پێغەمبەرەكەی بە جیهاد كردن لەم ئایەتەدا لە دوو ڕووەوە: فەرمانی پێكردووە بە جەنگ و ئامادە بێت بۆ جەنگ ئەگەرچی تەنها خۆیشی بێت، پاشان فەرمانی پێكردووە بە جیهاد بە هاندانی ئیمانداران لەسەر جەنگ كردن)، وە ئیمام قورتوبی -رحمه الله- لە تەفسیرەكەیدا

دەڵێت: الله عز وجل فەرمانى كردووە بە پێغەمبەرەكەى بە جەنگ كردن هەرچەندە ئەگەر بە تەنياش بێت (فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَن يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلًا). وە لێرەدا ڕۆڵى ئێوە دێت بە ئيزنى الله تعالى كە بجەنگن لە پێناو الله دا و خەڵكيش هان بدەن لەسەر جەنگ لە پێناو الله جا ئەگەر جەنگاين و كەسانى ترمان هاندا لەسەر جەنگ كردن، ئەمە ئەو كارەيە كە دەبێتە هۆكارێك لە گێڕانەوە و دوورخستنەوەى زەبر و خراپەى كافران لێمان، (عَسَى اللَّهُ أَن يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا)، وە هەروەك دەزانن كە (عسى) لە قورئاندا هەروەك ڕاڤەكاران دەڵێن: جەخت لێكراوە، واتە ئەگەر الله عز وجل فەرمووى (عسى) ئەوا بەڕاستى ئەوەى دواى (عسى) دەهێنێتە دى، وە هەر ئەمە بوو ڕوويدا -ولله الفضل والمنة- كاتێك جيهاد دەستى پێكرد لە عێراق، الله عز وجل زەبر و زۆردارى سوپاى ئەمريكى دوورخستەوە لە موسڵمانان، ئێستاكە هيچ سەربازێك ناتوانێت بچێتە نێو هيچ شوێنێك لە وڵاتانى ئيسلام -ولله الفضل والمنة- هەر بۆيە لێدوانى بەدواى يەكتر و لەسەريەك دەبينى لە لايەن ئەمريكاوە كە دەڵێن ئێمە ناچينە نێو عێراق و شام بە سەربازى پيادە، ناكرێت چونكە الله عز وجل پێشى گرت لە زەبر و خراپەيان لەسەرمان كاتێك دەستمان كرد بە جەنگ لە دژيان -ولله الفضل والمنة- وە ئەم فرۆكانەش الله عز وجل زەبر و خراپەيان دوور دەخاتەوە لێمان تاوەكو ئێمە دەست بگرين بەو هۆكارانەى الله عز وجل فەرمانمان پێيان دەكات (فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ ۚ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ ۖ عَسَى اللَّهُ أَن يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلًا)، ئەگەر جەنگاين و هاندانمان كرد لەسەر ئەمە ئەوا الله عز وجل زەبر و خراپەى ئەم هێزە دووردەخاتەوە لێمان كە ناكاتە هيچ بە ئيزنى الله تعالى، (لَن يَضُرُّوكُمْ إِلَّا أَذًى) لەمە زياتر نييە، كەواتە ئەمە مەبەستێك بوو لە مەبەست و ئامانجەكانى جەنگ كردن لە ئيسلامدا.

مەبەست و ئامانجى شەشەم

تۆقاندنى دوژمنانى الله عز وجل:

وە مەبەستێكى تر هەيە: **ئەويش بريتييە لە تۆقاندنى دوژمنانى الله عز وجل**، جا جيهاد دەكەيت تاوەكو بيانترسێنيت الله عز وجل دەفەرموێت: (وَأَعِدُّوا لَهُم مَّا اسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ وَمِن رِّبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِن دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا

تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ) [الأنفال: ٦٠]، واتە: هەتا بۆتان دەکرێ و لە توانا و وزەتاندایە چەك و جبەخانەی جەنگ و، ئەسپی چابوکی سواریی -دژی دوژمنانی دینی الله- ئامادە بکەن ئەی باوەڕداران، دوژمنی الله و دوژمنی خۆتانی پێ بترسێنن، بێ لەوانیش ئەو دوژمنانەش بترسێنن ئێوە نایانناسن هەر الله چاك ئەیانناسێت، هەر شتێکیش لە ڕێگەی خوادا ببەخشن بە کاملّی الله دەیبژێرێ بۆتان و پاداشتی وەردەگرن و بە هیچ شێوەیەکیش ستەمتان لێ ناکرێت.

کەوابوو، ئەگەر هێزەکەمان ئامادەکرد و جیهادمان دەستپێکرد، الله عز وجل ترس و تۆقین دەخاتە نێو دڵی کافرانەوە، (ألا إن القوة الرمي ، ألا إن القوة الرمي، ألا إن القوة الرمي) هەروەك لە لای ئیمام موسلیم -رحمه الله تعالى- وا هاتووە، واتە چاك بزانن ئەو (هێزە) کە الله تعالى لە ئایەتەکەدا داوا لە موسڵمانان دەکات ئامادەی بکەن تیر هاویشتنە.. بۆیە بە ئامادەکاری لە جەنگدا و خۆئامادەکردنمان لە جەنگدا الله عز وجل ترس دەخاتە نێو دڵی ئەم جۆرە کەسانە و دەبین بەوانەی الله عز وجل لەبارەیانەوە دەفەرموێت: (لَأَنتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِم مِّنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ) [الحشر: ١٣] واتە: بەڕاستی ئێوە لە دڵیاندا بەترس و بەسامترن لە الله، ئەوەش بەهۆی ئەوەی کە ئەوان کەسانێکن تێناگەن لە گەورەیی و دەسەڵاتی الله تعالى.

تەنها بە گرتنەبەری ڕێبازی پێغەمبەر (ﷺ) ، وە بەو دینەی کە هێناویەتی لە لایەن الله تعالى ـەوە لە کاتێکدا کە دابڕێنراویت و بەتەنیایت و هیچ دەسەڵاتێکت نییە، والله لێت دەترسن زیاتر لە ترسانیان لە الله، چونکە الله عز وجل کاتێك فەرموویەتی (لَأَنتُمْ) لەگەڵ (لَأَنتُمْ) دا هیچ شتێکی تری باس نەکردووە، نە باسی چەکی کردووە نە باسی ژمارە و کەرستە و پێداویستی کردووە، بەڵکو فەرموویەتی: (لَأَنتُمْ) واتە: بە تەنها خودی خۆتان، لێتان دەترسن زیاتر لەوەی لە الله عز وجل دەترسن، **کەوابوو دەجەنگین تاوەکو ئەوانە بتۆقێنین**، وە ئەمەش بەدیهاتووە -ولله الفضل والمنة- بەجۆرێك الله عز وجل لەسەر زمانی خۆیان بەدەریخست، کە موجاهیدان ناوبنێن بە (تۆقێنەرەکان) ناکرێت وشەیەکی تر هەڵبژێرن چونکە هەر ئەمە هەیە لە سینە و دڵیاندا، وە ئەوەی لە سینەکانیانە بە زمانیان گوزارشتیان لێکرد جا وتیان: ئێوە تۆقێنەرن، ئەگەر ئێمە بڵێین: کە ئێمە ئەم کافرانەمان ترساندووە، هەندێك لە خەڵکی هەیە گومان دەکات لە وتەکەمان .. لەوانەیە و دەشێت (گوزارشتە لە گومان) .. بەڵام ئەو کەسەی

دەجەنگێت لەگەڵم هاتووە و دەڵێت: تۆ من دەترسێنیت!، کەوایە لێرەدا ڕاستییتی فەرموودەی اللە عز وجل دەردەکەوێت (لَأَنتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِم مِّنَ اللَّهِ) ئەمە مەبەستێکە لە مەبەستەکانی جیهاد لە پێناو اللە، تۆ دوژمنانی اللە عز وجل دەترسێنیت و لە کاتێکدا لە شوێنەکەی خۆتی، وە ئەم قسەیەم کە تۆ دانیشتووی لە شوێنەکەی خۆت ئاماژەیە بۆ فەرموودەی پێغەمبەر (ﷺ) هەروەك ئیمامی بوخاری -رحمه الله- لە جابر -رضي الله عنه- گێڕاویەتیەوە کە وتویەتی: پێغەمبەر (ﷺ) فەرموویەتی: (أعطيت خمساً لم يعطهن أحد قبلي : نصرت بالرعب مسيرة شهر)، واتە: پێنج شتم پێ بەخشراوە کە نەبەخشراوە بە هیچ کەسێك پێش من: سەرخراوم بە ترس بە درێژایی مانگە ڕێیەك. ئێمە لە لایەکی سەر زەویین و ئەمریکاش لە لایەکی تر، بەڵام لەوێوە ڕایدەگەیەنن کە ئەوانە تۆقێنەرن، بەمەش وتەی اللە عز وجل و وتەی پێغەمبەر (ﷺ) ڕاست دەرچوو لە دەربارەمان -ولله الفضل والمنة-، بەڵام بەو مەرجەی دەست بگرین بەوەی لە دینەکەماندا هاتووە.

مەبەست و ئامانجی حەوتەم

لابردنی هێزی کفر و گەیاندنی دینی ڕەحمەت:

وە مەبەست و ئامانجی کۆتایی لە جیهاد لە پێناو اللە دا **ئەوەیە کە ئەم دینە ڕەحمەتە** (وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ) [الأنبياء: ١٠٧]، وە فەرموودەی اللە تعالى: (وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ) [سبأ: ٢٨]، واتە: ئێمە هەر بۆیە تۆمان نارد ئەی محمد (ﷺ) کە بۆ تەواوی خەڵکانی جیهان ببیتە موژدەدەر و ترسێنەر، بەڵام زۆربەی خەڵکی نازانن.

کەوایە ئەم دینە ڕەحمەتە، اللە عز وجل ئەگەر بیویستایە ئەم دینە بگەیەنێت ئەوا دەیگەیاند جا لە ویستی ئەودا -سبحانه وتعالى- ئەوە بوو کە ئەمانەتی گەیاندنی ئەم دینە بکەوێتە ئەستۆی ئێمە بۆ لایەنەکانی تر، بۆ وڵاتەکانی تر، دانیشتن سوودی نییە .. پێغەمبەر (ﷺ) کاتێك پەیامەکەی پێ سپێردرا نەدەنوست، دایکمان خەدیجە -رضي الله عنها- پێی دەوت: ئایا ناخەویت ئەی پێغەمبەری خوا ؟ ئەویش دەیفەرموو: (کاتی نوستن نەما ئەی خەدیجە)، ئەم دینە ڕەحمەتە، وە من و تۆش فەرمانمان پێکراوە ئەم ڕەحمەتە بگەیەنین بەو خەڵکە تاوەکو ببینە هۆکارێك لە ڕزگارکردنیان، اللە تعالى دەفەرموێت: (وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ

مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ) [آل عمران: ٨٥]، واته: جا ئەوەی بێجگە لە ئاینی ئیسلام پەیڕەوی هەر ئاینێکی تر بکات لێی وەرناگیرێت، لە قیامەتیشدا لە خەسارەتمەند و زەرەرمەندانە.

جوولەکە ئاگاداری ئەم ئایەتە نین، وە نەسارا ئاگاداری ئەم ئایەتە نین، من و تۆ ئەم ئایەتە دەزانین، جا ئەگەر بمێنن لەسەر ئەوەی لەسەرینە ئەوا لە خەسارەتمەندانن، وە لە هاوەڵانی ئاگرن، کەوایە کاردەکەین بۆ ڕزگارکردنیان، بەڵام ناکرێت ببینە هۆکارێك لە ڕزگارکردنی ئەوانە، چونکە هەروەك دەزانن ئەم تاغوتانە سوپا و هێزیان هەیە و بوونەتە بەربەست لە نێوان ئێمە و گەیاندنی بۆ دواوەی خۆیان، جا بۆیە پێویستمان بە هێزە و پێویستمان بە ئامادەکارییە تاوەکو ئەگەر بمانەوێت ئەم دینە بگەیەنین بۆ وڵاتانی دەوروبەرمان پاشان سوپاکانی تاغوتان ڕێگرییان لێکردین لە چوونە ژوورەوە، بجەنگین لەگەڵیان پاشان داوا لە الله تعالی دەکەین سەرمان بخات بەسەریاندا جا ئەگەر ئەم هێزە تاغوتیەمان بڕی، ئەو کاتە گەیاندنی ئەم ڕەحمەتە بۆ دواوەیان ئاسان دەبێت، نموونەی ئەمە ئەوەی ڕوویدا لە ئەندەلوس، کاتێك سەرکردەکان چوونە نێو ئەندەلوس، ئەو هێزەی لە وڵاتی ئەندەلوس بوو وەستایەوە لەبەردەم ئەم ڕەحمەتە، بەڵام الله عز وجل (طارق بن زیاد -رحمه الله-) و ئەوانەشی لەگەڵیدا بوون لە برا موجاهیدەکانی پایەدار کرد، وە زاڵبوون و سەرکەوتن بەسەر ئەم هێزە و دوای ئەوە ناوچە و شوێنەکان کرانەوە لەبەردەمیاندا و خەڵکی ئەندەلوس موسڵمان بوون لە ماوەی دوو مانگدا، وە کاتێك ئەمە بۆ خەلیفەی ئەمەوی نووسرا، کە خەڵکی ئەندەلوس موسڵمان بوونە لە ماوەی دوو مانگ، وتی: ئەمە حەشرە! ، **کەوابوو مەبەست لە جیهاد: ئەم هێزە لابەین تاوەکو ئەم دینە و ئەم ڕەحمەتە بگەیەنین بەوانەی دواوەیان**، بەڵام لەگەڵ بوونی تاغوت و لەگەڵ بوونی وەزارەتی بەرگری و ناوەخۆ و هەواڵگری و جاسوسەکان، ناکرێت بیگەیەنین ئەگەر خاوەنی هێزێك نەبین بۆ لابردن و نەهێشتنیان، بەڵام **بە بانگەواز و بانگخوازان ناتوانیت هیچ شتێك بگۆڕیت، پێویستت بە جەنگ کردنە و پێویستت بە جیهادە**، ئەمانە بریتی بوون لە مەبەست و ئامانجەکان لە جیهادکردن و ئەوە بوو کە الله عز وجل توانای پێبەخشیم ئاماژەیان بۆ بکەم

وجزاكم الله خير جزاء وبارك فيكم

وتارێکی

شێخ ئەبی عەلی ئەنباری -الله تعالی لێی وەربگرێت-

پێشکەش کراوە
لە بەرواری ڕۆژی شەممە ٨ - محرم - ١٤٣٥ بەرامبەر ١-١١- ٢٠١٤

وەرگێڕانی
پێگەی ڕاستەڕێ

